

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1So/102/2014
Identifikačné číslo spisu:	4013201340
Dátum vydania rozhodnutia:	05.04.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Igor Belko
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:4013201340.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Igora Belka a z členov JUDr. Ing. Miroslava Gavalca PhD. a JUDr. Eleny Berthotyovej PhD., v právnej veci navrhovateľa: G. J., nar. XX. Q. XXXX, trvale bytom Q. K. G. XX, XXX XX S. proti odporcovi: Sociálna poisťovňa - ústredie, Ul. 29 augusta č. 8, Bratislava, o invalidný dôchodok, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 19Sd/289/2013-26 zo dňa 10. júna 2014, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre č. k. 19Sd/289/2013-26 zo dňa 10. júna 2014 **p o t v r d z u j e**.

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Krajský súd v Nitre napadnutým rozsudkom uvedeným vo výroku tohto rozsudku potvrdil rozhodnutie č. XXX XXX XXXX X zo dňa 15. novembra 2013, ktorým odporkyňa zvýšila podľa § 73, § 112 ods. 4, § 82 a § 293ce zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o sociálnom poistení“) invalidný dôchodok navrhovateľa od 16. októbra 2013 na 249, 20 eur mesačne na základe 70% miery poklesu jeho schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podal navrhovateľ včas odvolanie, v ktorom žiadal priznanie invalidity z detstva, a to z dôvodu, že jeho primárna diagnóza Ektodermálna Displázia je závažné, neliečiteľné, život obmedzujúce a ohrozujúce ochorenie. V súvislosti s týmto tvrdením priložil aj odkaz na internetovú stránku asociácie spájajúcej ľudí postihnutých týmto syndrómom vo svete. Navrhovateľ taktiež namietal pochybenie Krajského súdu v Nitre v tom, že napriek jeho ospravedlneniu neúčasti na pojednávaní a nesúhlase s prejednaním veci v jeho neprítomnosti, súd i tak pokračoval v konaní a nepravdivo v rozhodnutí, že súhlasil s pojednávaním v neprítomnosti. Pripomenul, že trval na tom, aby bol posúdený genetikom odborným špecialistom a napadnuté rozhodnutie krajského súdu označil za neobjektívne.

Odporkyňa vo svojom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa označila uvádzané dôvody za neopodstatnené.

Podľa jej názoru skutkové okolnosti týkajúce sa rozsahu zdravotného poškodenia navrhovateľa boli dostatočne ozrejmené príslušnými posudkovými lekármi sociálneho poistenia, sú z hľadiska skutkového úplné, dostatočne podložené odbornými vyšetreniami a nálezmi, ako aj zdravotnou dokumentáciou, sú bez nejasností a vnútorných rozporov a vo svojich záveroch sa zhodujú. Nebol preto daný dôvod na ďalšie dokazovanie. Navrhovateľ v konaní nepreukázal, že by jeho zdravotný stav bol zhoršený v rozsahu odôvodňujúcom vznik invalidity od skoršieho dátumu ako ho uviedli posudkoví lekári (16.10.2013). Napadnutý rozsudok preto navrhla ako vecne správny potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 250s OSP v spojení s § 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 OSP a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z.) dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné. Rozsudok verejne vyhlásil dňa 5. apríla 2016 po tom, čo deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk najmenej päť dní vopred (§ 156 ods. 1 a 3 OSP).

Podľa § 70 ods. 1 Zákona o sociálnom poistení, poistenec má nárok na invalidný dôchodok, ak sa stal invalidný, získal počet rokov dôchodkového poistenia uvedený v § 72 a ku dňu vzniku invalidity nespĺňa podmienky nároku na starobný dôchodok alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok.

Podľa § 71 Zákona o sociálnom poistení je poistenec invalidný, ak pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou (ods. 1).

Pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobu nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej, duševnej a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby (ods. 3).

Pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje na základe lekárskeho správ a údajov zdravotnej dokumentácie a komplexných vyšetrení a ich záverov (ods. 4).

V konaní o preskúmanie rozhodnutí odporkyne o dávkach dôchodkového poistenia, v rámci ktorých sa rozhoduje o invalidnom dôchodku (§ 70 Zákona o sociálnom poistení) je nevyhnutnou požiadavkou dôsledne objasnený zdravotný stav žiadateľa o dávku z hľadiska určenia miery poklesu jeho schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

Podľa § 112 ods. 4 Zákona o sociálnom poistení, výplata dávky sa zastaví, uvoľní alebo sa dávka vypláca v nižšej sume alebo vo vyššej sume, ak sa zmenia skutočnosti rozhodujúce na nárok na výplatu dávky.

Vzhľadom na to, že posúdenie dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu a jeho následkov na schopnosť občana vykonávať zárobkovú činnosť vyžaduje odborné lekárske znalosti, vo veciach sociálneho poistenia je dokazovanie v tomto smere zverené posudkovým lekárom sociálneho poistenia príslušnej pobočky resp. ústredia (§ 153 ods. 5 Zákona o sociálnom poistení).

Podľa názoru odvolacieho súdu v konaní nebol sporný skutkový stav tak, ako ho zistil súd prvého stupňa a ako vyplýva z obsahu pripojeného administratívneho spisu, t. j., že zdravotný stav navrhovateľa bol po podaní žiadosti o prehodnotenie zdravotného stavu a zvýšenie invalidného dôchodku invalidný dôchodok z 5.8.2013 posúdený posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Nové Zámky, dňa 16.10.2013. Posudková lekárka na základe podkladov zo zdravotnej dokumentácie, vyjadrení žiadateľa a vlastného vyšetrenia uznala navrhovateľa za invalidného z dôvodu základného invalidizujúceho ochorenia - choroby podporného a pohybového aparátu podľa kapitoly XV, oddiel E, položka 5, písm. c/ v zmysle prílohy č. 4 k Zákona o sociálnom poistení s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 60 % navýšenou pre iné zdravotné postihnutie - ektodermálna dysplázia, atopická dermatitída, astma - záchvaty, depresívna porucha o 10 %. Bolo konštatované, že 35 ročný muž

so stredoškolským vzdelaním je od 26.03.2012 invalidný s mierou poklesu schopnosti zárobkovú činnosť 65 %. Na základe žiadosti o prehodnotenie zdravotného stavu a priznanie invalidity z mladosti správny orgán vykonaným dokazovaním zistil, že od 12.07.2013 bol práceneschopný pre depresívnu poruchu. Od narodenia trpí ektodermálnou dyspláziou potvrdenou cytogenetickým vyšetrením s prejavmi suchej kože, hypopláziou gingív v chýbaní zubov a stigmatizáciou tváre s vyššou lebkou s ľahkou protrúziou bulvov a častými zápalmi dýchacích ciest v detstve. V zdravotnej dokumentácii je záznam z roku 1983 o zlom držaní tela v dôsledku skoliózy bez topického neurologického nálezu so sporadickými návštevami u ortopéda. Pre zvyrazňovanie bolestí chrbtice bol v marci 2012 vyšetrený ortopédom, ktorý dokumentoval skoliózu ťažkého stupňa. V základnom postoji je hrudno-drieková skolióza s vytvoreným pravostranným hrbom so stuhnutím svalstva, driekový úsek sa rozvíja minimálne, predklon je limitovaný, rtg nález potvrdzuje esovitú skoliózu s rotáciou tiel stavcov a prechodovým piatym driekovým stavcom. V dôsledku vykrivenia chrbtice a začínajúcich artrotických zmien veľkých kĺbov je hybnosť i v bedrových a kolenných kĺboch limitovaná v terminálnych polohách, chôdza je mierne antalgická, samostatná, pre pozdĺžne a priečne plochonožie nosí ortopedické vložky. Jedná sa o stav s ťažkým funkčným deficitom chrbtice s potrebou nosenia vystuženého bedrového pásu vo večerných hodinách. S prihliadnutím ku vzdelaniu a zamestnaniu administratívneho typu mu bola ponechaná miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť pre rozhodujúce zdravotné postihnutie na dolnej hranici percentuálneho rozpätia pre postihnutie chrbtice ťažkého stupňa, t. j. 60 %. Kožné prejavy si vyžadujú pravidelné premasťovanie, s lichenifikáciou tvárovej časti, bronchiálna astma je po prekonanom zápale pľúc vo februári 2013 zaradená do stredne ťažkého stupňa, pri inhalačnej liečbe vykazuje posledné spirometrické vyšetrenie ľahkú obštrukčnú ventilačnú poruchu. Nočné príznaky nie sú. Pre tieto zdravotné problémy a pre depresívnu poruchu v ambulantnej liečbe zvýšila posudková lekárka sociálneho poistenia percentuálnu mieru o 10 %. Dátum zmeny percentuálnej miery stanovila dňom posúdenia, t. j. od 16.10.2013. Podľa posudkovej lekárky zdravotný stav posudzovaného nepodmieňuje invaliditu na účely § 33 podľa zák. č. 100/1988 Zb..

Na základe podaného odvolania zdravotný stav navrhovateľa posúdil dňa 19.02.2014 posudkový lekár sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne - ústredie vysunuté pracovisko Nitra. Do odvolacieho konania menovaný doložil novšie lekárske správy a nálezy z odborných vyšetrení. Po zohľadnení predložených lekárskeho nálezov bolo konštatované, že za rozhodujúce zdravotné postihnutie u posudzovaného treba považovať deformáciu chrbtice, podľa ortopéda IV. stupňa. Tomuto prislúcha miera poklesu od 60 do 70 %. Určená bola spodná hranica postihnutia, avšak aj toto posúdenie je veľmi mierne v prospech posudzovaného, pretože objektívnym vyšetrením zďaleka nejde o IV. stupeň poškodenia. Na ostatné zdravotné postihnutia je základná miera zvýšená o 10 % na výslednú mieru 70 %, čo podľa posudkového lekára nezodpovedá zdravotnému stavu navrhovateľa v deň posudzovania. Posudkový lekár konštatoval, že u menovaného sa nemôže jednať o invaliditu z mladosti s poukazom na to, že riadne doštudoval strednú školu, pripravil sa na povolanie a pracoval.

Na požiadanie súdu o vysvetlenie, prečo u navrhovateľa je rozhodujúcim zdravotným postihnutím ochorenie pohybového ústrojenstva posudkový lekár doplnil lekársku správu dňa 07.05.2014, kde uviedol, že z posudkovej praxe vyplýva, že ak posudzovaný trpí na viacero zdravotných porúch, za rozhodujúce sa určí tá, ktorá najviac nepriaznivo ovplyvňuje zdravotný stav. V tomto prípade je to deformácia chrbtice - skolióza, ktorá najviac nepriaznivo ovplyvňuje zdravotný stav - obmedzuje pohybovú schopnosť navrhovateľa. Kožné ochorenie nie je klinicky tak závažné, aby mohlo byť určené ako rozhodujúce. Stav podľa kožného vyšetrenia je dlhodobo bez zápalu, stabilizovaný, výrazne neovplyvňuje pracovnú schopnosť. Je pritom jedno, aká je príčina ochorenia, či genetická alebo získaná. Rozhodujúce pre posúdenie je závažné ochorenie a jeho vplyv na pracovnú schopnosť. Pri posudzovaní kožného ochorenia by v čase posudzovania bolo možné zaradiť do kapitoly XV, položka 3, písm. b/ - výrazné prejavy s častými exacerbáciami, alebo generalizované formy, kde je miera poklesu od 25 do 35 %. V posudku z 19.02.2014 bolo konštatované, že určená 70 % miera je veľmi miernym posúdením v prospech navrhovateľa. V žiadnom prípade nejde o invaliditu z mladosti s tým, že miera poklesu je aj naďalej 70 %.

V danej veci bolo preukázané, že navrhovateľ bol uznaný za invalidného od 26.03.2012 podľa § 70 a §

71 Zákona o sociálnom poistení. Za najťažšiu chorobu na základe jeho pôvodnej žiadosti o invalidný dôchodok zo dňa 08.08.2012 boli považované choroby podporného a pohybového aparátu podľa kapitoly XV, oddiel E, položka 5, písm. c/ prílohy č. 4 k Zákonom o sociálnom poistení, konkrétne ostatné postihnutia chrbtice ťažkého stupňa. Pre túto najťažšiu chorobu bola navrhovateľovi zhodne ako v roku 2012 tak aj v roku 2013, kedy bol jeho zdravotný stav posudzovaný na základe žiadosti o zvýšenie invalidného dôchodku, určená 60 % miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. V porovnaní s rokom 2012, došlo v roku 2013 k zvýšeniu pôvodnej 5 % miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť pre ostatné zdravotné postihnutia na 10 % mieru podľa § 71 ods. 8 zákona o sociálnom poistení. Pre ostatné zdravotné postihnutia nebolo možné určiť mieru poklesu vyššiu ako 10 %. Stanovené percento miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť spolu vo výške 70 % preto zodpovedalo objektívnemu stavu.

Vychádzajúc z uvedeného neboli pochybnosti o aké dôkazné prostriedky odporkyňa oprela svoje rozhodnutie a odvolací súd zhodne s názorom krajského súdu dospel k záveru, že odporkyňa riadne vyhodnotila dokazovanie, ktoré vyústilo v riadne zistený skutkový stav, z ktorého odporkyňa vychádzala pri svojom rozhodovaní. Ani odvolací súd nezistil v rozsahu podaného odvolania také pochybenia napadnutého rozhodnutia odporkyne resp. konania, ktoré mu predchádzalo, ktoré by odôvodňovali jeho zrušenie, preto pokiaľ sa krajský súd stotožnil s jeho právnym záverom, že navrhovateľovi bola dôvodne určená ako rozhodujúce zdravotné postihnutie - choroba podporného a pohybového ústrojenstva - ťažké formy z dôvodu, že pre túto chorobu mu bolo možné určiť vyššiu percentuálnu mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť ako pre choroby kože a že napriek kožným zdravotným problémom, ktorými trpel od detstva riadne doštedoval, pripravil sa na povolanie a následne aj pracoval, čo dôvodnosti nároku na invaliditu z mladosti nepochybne nezodpovedá, považoval tento jeho názor odvolací súd za správny. Súd prvého stupňa svoje rozhodnutie náležitým spôsobom odôvodnil a zaujal aj stanovisko k námietkam navrhovateľa (v podstate zhodnými ako uvedenými v odvolaní), a odvolací súd s prihliadnutím na ust. § 219 ods. 2 v spoj. s § 250l ods. 2 OSP nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku a na tieto odkazuje.

Navrhovateľ nepredložil žiadne iné dôkazy, ktoré by nasvedčovali existencii novej skutočnosti, ktorou by sa posudkoví lekári sociálneho poistenia neboli zaoberali resp. ktoré by nasvedčovali inému rozsahu zdravotného poškodenia u navrhovateľa, ako bol v čase rozhodovania odporkyne ustálený (§ 250i OSP) alebo by inak prijatý záver spochybňovali. Odvolací súd zdôrazňuje, že v konaní predložené posudky posudkových lekárov sú z hľadiska skutkového úplné, dostatočne podložené odbornými vyšetreniami a nálezmi nezávislých odborníkov predloženými navrhovateľom, ako aj zdravotnou dokumentáciou, sú bez nejasností a vnútorných rozporov a vo svojich záveroch sa zhodujú. V konaní sa nepreukázali skutočnosti vyvolávajúce objektívne pochybnosti o ich odbornosti resp. predpojatosti v konkrétnej veci, preto nebol dôvod na prípadné ďalšie dokazovanie.

V súvislosti s námietkou navrhovateľa voči postupu súdu prvého stupňa, odvolací súd konštatuje, že i keď treba dať za pravdu navrhovateľovi, že konštatácia jeho predchádzajúceho súhlasu s pojednávaním dňa 10.6.2014 v jeho neprítomnosti uvedená v zápisnici o pojednávaní a aj v rozhodnutí súdu nezodpovedala skutočnosti a súd v rozhodnutí mal svoj postup vysvetliť, takéto procesné pochybenie súdu neodôvodňovalo zrušenie jeho rozhodnutia len z tohto dôvodu, keďže ako vyplýva z obsahu spisu navrhovateľ bol na predchádzajúcom pojednávaní dňa 28.3.2014 vypočutý, jeho námietky voči rozhodnutiu odporkyne boli súdu známe a aj následne mal možnosť vzniesť námietky v podanom odvolaní voči rozhodnutiu súdu prvého stupňa, preto odvolací súd túto námietku nepovažoval za spôsobilú spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku.

Na základe uvedeného dospel odvolací súd k záveru, že krajský súd dôvodne považoval rozhodnutia odporcu za vydané v súlade so zákonom a dôvodne odvolaniu navrhovateľa nevyhovel. O zákonnosti takéhoto postupu nemal pochybnosti ani Najvyšší súd Slovenskej republiky a preto jeho rozsudok ako vecne správny podľa § 219 OSP potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250k ods. 1 v

spojení s § 250l ods. 2 a § 224 ods. 1 OSP tak, že ich náhradu navrhovateľovi nepriznal, pretože v odvolacom konaní nebol úspešný.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.